

530 Ft (MME-tagoknak térítésmentes)

MADÁRTÁVLAT

Madártani és természetvédelmi folyóirat

XIV. évf. 2. szám – 2007/nyár

Jelentés a déli végekről • A partifecske védelme • Barátom: a vörösbegy

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

A hawaii lúd

A táróföld előtt barnásvöröses libák totyognak. Idilli kép, amely nem egy hittérítő újság címlapján, hanem a Hawaii-szigeteken köszönt ránk. Háziállatnak nézhetnénk ezeket a nyugodt, barátságos madarakat; valójában a Hanalei Vadmenedék szélére is ellátogató ludak előkelő státusban vannak, Hawaii állam jelképei ők.

A világ legritkább lúdja a *Branta sandvicensis* – lágy hangja után helyi nyelven: néné – a Hawaii-szigetek endemikus madara, amelyet az állam jelképnek választott. A kanadai lúd (*Branta canadensis*) eme rokona a 20. század első felében a kipusztulás szélére sodródott, akkor mindössze harminc példánya maradt a szigeteken. Hajdanán létezett több nagyobb termetű, valószínűleg röpképtelen rokona, amelyek közül kövület formájában a néné-nui (*Branta hylobadistes*) Maui szigetéről került elő. A II. világháború utáni állományfelmérés kimutatta, hogy a hawaii lúd megmaradt példányai a szigetek sziklás, gyér növényzetű vulkanikus tájaira szorultak vissza. Ennek oka, hogy természetes étleterükön (a táplálékban dús legelőkön, ahol a tojásrakáshoz alkalmas bozótos is található) elszaporodtak a mongúzok, kóbor kutyák, macskák, disznók és a szintén behurcolt patkányok. Ezt csak tetézte a kintről jött betegségekkel szembeni védekezés hiánya.

A mongúzok elterjedése az 1800-as években kezdődött. A század elején meghonosított cukornád a patkányok elszaporodása miatt veszélybe került, ezért 1872-ben W. B. Espeut kísérleti céllal aranyfoltos mongúzokat (*Herpestes aureopunctatus*) telepített Jamaica szigetére, majd 1883-ban a Hawaii-szigetekre is. Lana'i (és állítólag Kaua'i is) mongúzoktól mentes, de az orvadászat és a stressz szintén veszélyes a ludakra nézve.

A hawaii lúd tojójának színe hasonló, mint a gúnáré, de méreteiben kisebb annál, és a többi vízmadártól eltérően párzásuk a szárazon történik. Szerencsére fogságban e faj jól szaporodik, így tenyésztése az 1950-es években, Sir Peter Scott vezetésével az angliai Slimbridge-ben kezdetét vehette. A fogságban történő szaporítás eredményeképp az 1960-as évek óta mintegy 2300 példányt engedtek szabadon, így létszámuk napjainkra az ezerhez közelít. Fennmaradásuk biztosítása, hogy populációjuk három nagyobb szigetre (Kauai, Maui, Big Island) oszlott, de a rendszeres visszatelepítés dacára a faj kis egyedszám miatt populációja továbbra is sebezhető.

Buzás Balázs

© BUZÁS BALÁZS FELVÉTELEI

Minden egy helyen, ami a sikeres megfigyeléshez kell!

- Több mint 100 féle minőségi keresőtávcső
- A legjobb spektívek, kezdőknek és profiknak
- Fényképek, digiscoping kiegészítők
- Masszív állványok
- Szaktanácsadás

*MME tagoknak rendkívüli akciók, kedvezmények.
Aktuális ajánlatunkról érdeklődjön telefonon, vagy személyesen!*

